

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН ГЕОГРАФИЯ ЖАМИЯТИ
ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
ГЕОГРАФИЯ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ КАФЕДРАСИ**

**Доцент Неъматилла Исматовнинг
80 йиллигига бағишланган**

**“ГЕОГРАФИЯ ВА ГЕОГРАФИЯ ТАЪЛИМИДАГИ
МУАММОЛАР” МАВЗУСИДАГИ RESPUBLIKA
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ МАТЕРИАЛЛАРИ**

ЖИЗЗАХ 2018 йил

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН ГЕОГРАФИЯ ЖАМИЯТИ
ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
ГЕОГРАФИЯ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ КАФЕДРАСИ**

ГЕОГРАФИЯ ВА ГЕОГРАФИЯ ТАЪЛИМИДАГИ МУАММОЛАР

Республика илмий-амалий конференция

МАТЕРИАЛЛАРИ

Жиззах. 13-14 апрел 2018 йил

Жиззах - 2018

География ва география таълимидаги муаммолар. Конференция материаллари тўплами. -Жиззах: ЖДПИ нашри, 2018. -254 бет.

Республика илмий-амалий конференция материалларида географиянинг табиий, ижтимоий - иқтисодий география, замонавий география таълимида педагогик ва инновацион технологиялар, гидрология, картография, топонимика, геоэкология ва табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан оқилона фойдаланишдаги минтақавий муаммолар ва уларнинг ечимларига бағишланган мақолалар киритилган.

Масъул муҳаррир: г.ф.н. О.Мухамедов

Таҳрир ҳайъати: проф. А. Абдулқосимов

проф. Л. Алибеков

проф. Ф. Ҳикматов

проф. С. Аббосов

проф.Н.Комилова

доц. Б.Калонов

г.ф.н.проф. Қ. Ҳакимов

ўқит. М. Ғўдалов (масъул котиб)

Тўпланда берилган мақолаларнинг илмийлиги, мазмуни, статистик маълумотлари ҳамда имловий ва грамматик хатоликлар учун муаллифлар масъул.

Жиззах давлат педагогика институти Кенгаши йиғилишининг 2018 йил 16 апрелдаги № 6 -сонли қарорига асосан нашрга тавсия этилган.

Жиззах давлат педагогика институти. 2018

iqтisodiy rayonlar to'рини e'tiborga olib, mamlakatimizdagi turistik faoliyatni quyidagi tartibda ko'rishni lozim topdik:

1. Toshkent turistik rayoni (Toshkent viloyati);
2. Mirzacho'l turistik rayoni (Sirdaryo va Jizzax viloyatlari);
3. Farg'ona turistik rayoni (Namangan, Andijon, Farg'ona viloyatlari);
4. Zarafshon turistik rayoni (Samarqand, Buxoro, Navoiy, viloyatlari);
5. Janubiy turistik rayoni (Surxondaryo va Qashqadaryo viloyatlari);
6. Quyi Amudaryo turistik rayoni (Xorazm viloyati, Qaraqalpog'iston Respublikasi).

Ushbu turistik rayonlarning imkoniyat va salohiyati jihatidan bir – biridan ajralib turadi. Ammo soha oldida turgan muammolarning o'xshashlik tomonlari mavjud. Bular, yo'qori malakali kadrlar yetishmasligi, tarixiy va tabiiy turistik ob'ektlarni muhofaza qilish va oqilona foydalanish, reklama qilish, turizm bozori va infratuzilmasini shakllantirish hamda yuksaltirish barcha turistik rayonlarning birlamchi muammolari hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi turistik rayonlarini tadqiq qilishda jahon tajribasidan keng foydalanish katta samara beradi. Shu bilan birga turizm kichik va o'rta tadbirkorlikni rivojlantirish, firma va korxonalar o'rtasida sof iqtisodiy raqobatni yuzaga keltirish muhimdir. Binobarin, respublikaning har bir turistik rayoni, viloyati, tumani va qishloqlari o'ziga xos turistik ob'ektlarga ega. Ulardan oqilona foydalanish O'zbekistonni turizm rivojlangan davlatlar qatoriga olib chiqishiga imkon beradi.

Adabiyotlar:

1. Karimov I.A. "Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q" Toshkent: "O'zbekiston". 1998.
2. Mirziyoyev Sh. "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz". T: "O'zbekiston", 2017.
3. Komilova F. "Xalqaro turizm bozori" T.: TDIU. 2001 y.
4. "O'zbekiston Milliy entsiklopediyasi", 7-jild. –T. 1998 y.

Холдорова Г. М., Ҳазратқулова Г. М., Муродова Г. (Жиззах, ЖДПИ)

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИДА ТУРИЗМИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

“Сайёҳат нима бўлишидан қатъий назар, ҳар қандай жиҳатдан кўпроқ нарса ўргатади. Баъзида бошқа жойда ўтказилган бир кун, уйда ўтказилган ўн йилдан кўпроқ нарса беради”

француз ёзувчиси Анатоль Франс.

Ўзбекистонда сўнги 2 йил давомида энг кўп эътибор берилаётган соҳалардан бири сўзсиз - **туризм соҳасидир**. Туризмни ривожлантириш борасида давлатимиз томонидан бир қанча қарор ва фармонлар чиқарилганлиги ҳамда унинг ижросининг самарадорлиги кунлик ҳаётимиздаги ўзгаришларда ўз аксини топиб бормоқда. Ташқи ва ички туризмни параллел равишда ривожланиб бориши натижасида, сайёҳлар оқими бир неча баробар ўсишига эришилди. Бу ўз навбатида, сайёҳлар орқали тушадиган даромадни ҳам ортишига олиб келади. Рақамларга эътибор берадиган бўлсак, Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси Азиз Абдуҳакимов маълумотига кўра, 2017 йилда Ўзбекистонга 2 млн хорижлик сайёҳ келганлигини ва ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2,3 % ни ташкил этганлиги тўғриси маълумотларни бериб ўтилган. Яқин йилларда хорижлик сайёҳлар оқимини 4-4,5 млн га ва ялпи ички маҳсулотдаги улушини 5 фоизга етказиш бўйича ишлар олиб борилаётганлиги ҳам диққатга сазовардир.

Ҳар бир соҳани ривожланиши, алббата илмий асосга таянади. Шу жумладан туризм соҳасини ривожланиши ҳам бундан мустасно эмасдир. Биз ҳам ўзимиз яшаётган ҳудудда, яъни Жиззах вилоятида туризмни ривожлантиришни кичик бир илмий лойиҳаларини ишлаб чиқишга ҳаракат қилдик. Бу лойиҳада сайёҳларни Жиззах вилояти ҳудудида ҳаракатланиши учун маршрут йўналишларини ўргандик. Келгусида сайёҳларни ҳаракатланишига янада қулай

бўлиши учун методик тавсиялар ва схематик карталарини ишлаб чиқишни ҳам режалаштирдик.

Жиззах вилоятининг майдони 21,2 минг км² бўлиб, шимолдан-жанубга 175 км, ғарбдан-шарқга эса 150 км масофага чўзилган. Вилоят ҳудудининг катталиги туфайли ҳам академик Қ. Зокиров томонидан ажратилган 4 та баландлик минтақалар (чўл, адир, тоғ ва яйловлар) нинг барчаси мавжуддир. Бу баландлик минтақаларининг ҳар бири ўзига хос мафтункор табиати билан ажралиб туради. Қолаверса вилоятнинг шимолий-ғарбий ҳудудларини эгаллаган Айдар-Арнасой кўллар тизими ҳам табиат манзараларининг ўзига хослиги билан ажралиб туради.

Бу ҳудудларда экотуризм нуқтаий назардан ўрганиш ва илмий тадқиқот ишлари олиб бориш бугунги куннинг актуаль муоммаларидан бири ҳисобланади. Вилоят ҳудудини экотуристлик хусусиятлари, жойлашиши ва маршрут йўналишларини ҳисобга олган ҳолда 3 та экотуристлик ҳудудларга ажратдик. Экотуристлик ҳудудларни номлашда маҳаллий хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда қуйидагича номладик: 1. Зомин-Хўжамушкент экотуристлик ҳудуди, 2. Сангзор ҳавзаси экотуристлик ҳудуди, 3. Нурота ва Айдар-Арнасой кўллар тизими экотуристлик ҳудуди. Экотуристлик ҳудудларга Жиззах шаҳридан бориладиган маршрут йўналиши белгиланди ва тахминан бўлсада масофалар аниқланди.

1. Зомин-Хўжамушкент экотуристлик ҳудудиди. Жиззах шаҳридан чиққан сайёҳлар ушбу йўналишда Пишағор ғори, “Хўжайи Сероб”, “Кўк тўнли ота” зиёратгоҳлари, Зомин шаҳри, Зомин сув омбори, Зоминсой дарёси ва унинг ирмоқларини, остона ва шаршараларини, тоғ манзараси ва арчазорларни, Зомин санаторияси, Супа, Чортангри, Мик қаъласи, Култёпа архелогик қазилмалари, Ховатак-Гулшани санаторияси, Хўжамушкент сув омбори ҳамда Хўжамушкент авлиё мақбарасини зиёрат қилиш имкониятига эга бўлади. Бу маршрут бўйлаб сайёҳат қилинганда бориб-келиш йўллари ҳисобга олганда, тахминан 280 км йўл босади. Йўлнинг асосий қисми автобус ёки микроавтобуслар орқали, 8-10 км лик масофа отлар билан ва 1-2 км пиёда ёки киши фаслида Зомин миллий боғ ҳудудида чанғилар ёрдамида ҳаракатланиши мумкиндир.

Зомин-Хўжамушкент маршрутда ҳаракат қилган сайёҳлар қизиқишларига кўра илмий-тадқиқот ишлари, даволаниш, спорт ўйинлари, дам олиш ва зиёрат амалларини ҳам бажариши мумкиндир. Сайёҳат бир неча кун давом этадиган бўлса, Зомин миллий боғи ҳудудидаги кемпингларда ва Зомин шаҳридаги меҳмонхоналарда қолаверса уй-меҳмонхоналарида дам олиш имкониятлари бор.

Экотуристлик ҳудудни ривожлантириш учун амалий ишлар бошланган. Зомин шаҳрини замонавий туристлар шаҳрига айлантириш учун кенг кўламдаги қурилиш ишлари олиб борилмоқда, яъни маҳаллий туристик ҳудуддан халқаро туристик ҳудуд босқичига ўтмоқда.

2. Сангзор ҳавзаси экотуристлик ҳудуди. Жиззах шаҳридан чиққан сайёҳлар ушбу йўналишда Сангзор оромгоҳи, Темуранг дарвозаси, Сангзор дарёсининг ўрта ва юқори оқимлари, Садир Воқос авлиё мақбараси, булоғи ва ўзига хос бўлган балиқлари, Ойқартоғ манзаралари, Новқа-ота зиёратгоҳи ва булоқлари, Маржанбулоқ минерал сувлари ва даволаниш масканларига бориш мумкин бўлади. Бу маршрут бўйлаб сайёҳатга бориб-келиш йўллари ҳисобласак, тахминан 190 км йўл босади. Йўлнинг асосий қисми автобус ёки микроавтобуслар билан, Маржанбулоқ-Жиззах йўналишида 40 км тез юрар поездларда, шунингдек сайёҳларнинг хоши ва истакларига кўра ҳаракатланишнинг турли хил воситаларидан фойдаланиш мумкин.

Сангзор маршрутда ҳаракат қилган сайёҳлар қизиқишларига кўра илмий-тадқиқот ишлари, даволаниш, спорт ўйинлари, дам олиш ва зиёрат амалларини ҳам бажариш мумкиндир. Сайёҳат бир неча кун давом этадиган бўлса, Ғаллаорол ва Ўснат шаҳарларидаги меҳмонхоналарда, маҳаллий аҳолининг уй-меҳмонхоналарида ҳамда ёз фаслида чодирларда ҳам дам олиш имкониятлари бор.

Экотуристлик ҳудудни ривожлантириш учун ҳозирги кунга қадар етарли даражадаги амалий ишлар олиб борилмаган. Фақат, Садир Воқос авлиё мақбараси ва Маржанбулоқ санаторияси ҳудудидаги қурилиш ишлари ҳамда хизмат кўрсатиш бир-мунча талаб

даражасига яқин бўлса, ҳудуднинг қолган қисмларида кенг кўламда қурилиш ишларини олиб бориш лозим бўлади.

3. Нурота ва Айдар-Арнасой кўллар тизими экотуристтик ҳудуди. Жиззах шаҳридан чиққан сайёҳлар ушбу йўналишда Темирязовда оҳақтош қазиб олиниши, Хонбанди тўғони, Нурота тоғидаги минг йиллик савр дарахти, ёнғоқзорлар ва булоқларни, Писталитог манзаралари, Айдар-Арнасой кўллари ва Тузкондаги шифобахш балчиқларни, тўқай ва чўл манзаралари, Мирзачўл минерал сувлари ва даволаниш масканларига бориши мумкин бўлади. Бу маршрут бўйлаб сайёҳат қилинганда бориб-келиш йўлларини ҳисобга олганда, тахминан 230 км йўл босади. Йўлнинг асосий қисмида микроавтобуслар билан, шунингдек сайёҳларнинг хоши ва истакларига кўра тўқай ва чўл манзараларини томоша қилаётганда от ва туялардан, кўл манзараларини томоша қилаётганда қайиқлардан фойдаланган ҳолда ҳаракатланиши мумкин.

Нурота ва Айдар-Арнасой кўллар тизими экотуристтик ҳудуд маршрутида ҳаракат қилган сайёҳлар қизиқишларига кўра илмий-тадқиқот ишлари, фенологик кузатишлар, даволаниш, сув спорти ўйинларини ташкил қилиш ва дам олиши мумкиндир. Сайёҳат бир неча кун давом этадиган бўлса, Дўстлик шаҳридаги меҳмонхонада, Мирзачўл санаториясида ва кўл атрофидаги кемпингларда ҳамда ёз фаслида чодирларда ҳам дам олиш имкониятлари бор.

Айдар-Арнасой кўллар тизими ва унинг атрофидаги экотуристтик ҳудудининг табиатини томоша қилиш ва белгиланган ҳудудда ов қилиш мақсадида араб сайёҳлари йилда 2 маротаба (бахор ва куз фаслида) доимий равишда келмоқда. Араб сайёҳларини бу ҳудудга қизиқишига, кўл ва чўл манзараларининг ўзаро уйғунлиги, ҳамда қушлар оламига бойлиги, қолаверса баҳор ва куз фаслида иссиқ минтақаларга учувчи қушлар Айдар-Арнасой кўллари орқали ҳаракатланишини кузатиш мумкин. Ҳудуд табиатининг ўзига хос ва мафтункорлиги каби хусусиятлари, келгусида чет эллик туристлар оқимини янада кенгайтириш имкониятини беради.

Айдар-Арнасой кўллар тизими ва унинг атрофидаги экотуристтик ҳудуднинг хусусиятларидан келиб чиқиб туризмнинг экотуризм йўналишини ривожлантириш, табиати чет эллик туристларни қизиқтираётган ушбу ҳудудда хизмат кўрсатиш соҳасини халқаро талаблар даражасига кўтариш лозимдир.

Адабиётлар:

1.. Ғўдалов М.Р. Жиззах вилояти табиати ва уни муҳофаза қилиш. Тошкент. “Фан ва технология” нашриёти. 2014, 33-41 б.

Норов Ш.Ш., Сувонов Б. (Навоий, НДПИ) НАВОИЙ ВИЛОЯТИДА АҲОЛИНИНГ ТАКРОР БАРПО ЖАРАЁНЛАРИ

Замонавий иқтисодий ва ижтимоий географиянинг вазифаларидан бири аҳоли ишлаб чиқариш фаолиятини ҳудудий хусусиятларини, уларга таъсир этувчи иқтисодий, ижтимоий ва демографик омиллар таъсирини, аҳоли прогнозини ўрганишдир. Демографик жараёнлар ва аҳоли такрор барпо бўлишидаги ҳудудий жиҳатларини ўрганишда демографик ҳолатини тадқиқ этиш муҳим аҳамиятга эга. Ҳудуднинг демографик вазиятини шаклланишида демографик жараёнлар алоҳида аҳамиятга эгадир. Асосий демографик жараёнларга туғилиш, ўлим, табиий кўпайиш, никоҳ ва ажралиш киради. Ушбу жараёнларни республикамиз ва унинг алоҳида минтақалари миқёсида ўрганиб чиқиш кийинги йилларда ўзининг муҳимлиги билан алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Навоий вилоятининг демографик салоҳияти унча катта эмас. Вилоят мамлакатимизда аҳоли сони бўйича фақатгина Сирдарё вилоятидан олдинда туради. Майдони 111,0 минг.кв.км.ёки республика ҳудудининг 25 фоизини ташкил этган ҳолда

ЖОНКУЯР УСТОЗ, ФИДОЙИ ОЛИМ ВА МЕХРИБОН ОТА.....3

I - ШЎЪБА.

ТАБИЙ ГЕОГРАФИЯ АСОСИЙ МУАММОЛАРИ

Абдулқосимов А. А., Аббасов С.Б., Сабирова Н.Т. (Самарқанд, СамДУ).

Қизилқум ландшафтларини чўлланишида антропоген омилларнинг роли.....6

Рахматуллаев А., Мамажонов Р.И., Мирзоев А.И., Адилова О.А.

(Самарқанд, СамДУ, Жиззах, ЖДПИ). Ғўбдин тоғида шамол тезлигини ўлчаш бўйича олинган натижалар.....9

**Sabitova N.I., Kayumova M.M., Abdullayeva N. (Toshkent, O`zMU, Jizzax, JDPI).** Jizzax viloyatida yerlarni qayta sho`rlanishining hududiy tofovutlari 11

Абдуллаев И.Х. Усмонова Г.Э., Рузиева У.Т. (Тошкент, ТДПУ). Географик ғояларнинг ривожланишида эволюцион таълимотлар таъсири 13

Рахматуллаев А.Р. , Адилова О.А., Турдиев Д.Э. (Самарқанд, СамДУ. Жиззах, ЖДПИ) Ғўбдин тоғи табиий ресурслари ва улардан фойдаланиш.....15

Sabitova N.I. , Abdullayeva S.I., Sattorova S.A. (Toshkent,O`zMU, Jizzax, JDPI). Jizzax viloyati tuproqlarining meliorativ holati.....16

Zikirov I.Ya., Sattarov S.M., Hakimov B.B. (Guliston, GulDU, Jizzax, JDPI) O`zbekistonda tabiiy geografik jarayonlarning tadqiq etilish tarixi.....19

Ғўдалов М.Р., Шоғдоров Т.А., Зиқиров Б.Я., (Жиззах, ЖДПИ). Айдар-арнасой кўллари аτροφ-муҳитга таъсирини ўрганишнинг илмий-амалий жиҳатлари.....20

Сабирова Н.Т. (Самарқанд, СамДУ). Айдар-Арнасой кўллар тизимининг агроирригацион ландшафтлар билан алоқадорлиги таҳлили.....23

Абдумўминов Б.О. (Термиз, ТерДУ). Мутлоқ ва нисбий баландликларни аниқлаш усуллари.....25

Usmonov Yu. Q., Ubaydullayev D. K., Ko`chimova R. (Jizzax, JDPI). Jizzax viloyati tuproqlarni eroziyadan saqlash chora tadbirlari.....27

Абдумўминов Б.О., Хўжақулов Ж. (Термиз, ТерДУ). Турли минтақаларнинг баландликлар тизими.....28

Usmonov Yu.Q., Usmanov M.R., Borliboyev T.B. (Jizzax,JDPI) Jizzax viloyati tuproqlarining sho`rlanish sabablari va sho`rlanishga qarshi chora-tadbirlar.....31

Adilova O., Ismatov M., Mamatqulova F. (Jizzax, JDPI) Cho`llanishni rivojlantiruvchi tabiiy va antropogen omillar.....33

Иқомиддинова М. (Термиз, ТерДУ) Эрик (малла) рауденинг географик кашфиётлари.....35

Oblaqlov H.A., Namroyev Sh. (Navoiy. NavDPI). Insoniyat hayoti uchun atmosferani tasiri.....36

Ходжиматов А.Н., Юлдашов А.У., Садикова Д.Х., Рашидов А.А. (Тошкент, ТДПУ, Гулистон, ГулДУ, ЎзР Миллий гвардияси ХТИ) Хоразм воҳа ландшафтларининг мелиоратив шароитларини баҳолаш.....38

Mardonov Z.A., Pardaboyev S.B. (JDPI). Sangzor daryosi vohasida o`sadigan ayrim dorivor o`simliklar biologiyasi. 39

Тошбоев З.М., Эргашева Д.А., Омонова М.Ў., Мусурмонова М.К. (Жиззах, ЖДПИ) Помир тоғларининг ўрганилиш тарихи.....41

Xoldorova G., Suyunov D., Begbo'tayev E. (Jizzax, JDPI. JPI.1-son Akademik lisey). Temuriylar -davrida geografik bilimlarning rivojlanishi.....46

II - ШЎЪБА.

ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОЙ ГЕОГРАФИЯ

- Комилова Н.Қ. Зайнутдинова Д.К. (Тошкент, ЎЗМУ). Ўзбекистонда болалар касалланишининг ижтимоий-иқтисодий географик жиҳатлари.....49**
- Тожиева З.Н.(Тошкент, ЎЗМУ). Аҳоли сони кўпайиши ва жойланишини ўрганишнинг назарий-услубий масалалари.....50**
- Kalonov B.H. (Navoiy, NavDPI). Navoiy viloyatida aholini geografik joylashuyining o`ziga xos xususiyatlari.....52**
- Файзуллаев М.А. (Қарши, ҚарДУ). Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ривожланишининг асосий хусусиятлари.....54**
- Калонов Б. Х., Ҳасанова Н.М. (Навоий, НавДПИ). Навоий вилояти қишлоқ хўжалиги тармоқларини ҳудудий жойлашуви.....56**
- Ҳакимов Қ.М., Ерматова Н.Н. (Жиззах, ЖДПИ, Тошкент, Республика таълим маркази). “Жиззах” эркин иқтисодий зонаси: имконият ва имтиёзлар ҳудуди.....58**
- Мухамедов О.Л., Шоғдорев Т.А. (Жиззах, ЖДПИ). Жиззах вилоятида чорвачилик тармоқлари ривожланишининг ҳудудий тафовутлари.....60**
- Қувондиқов О.Х., (Самарқанд, СамДУ). Самарқанд вилоятида боғдорчиликни ривожлантириш ва ҳудудий ташкил этиш масалалари. 63**
- Ҳакимов Қ.М. Ниёзов Н.О. Уралова М.У. (Жиззах, ЖДПИ). Зиёрат туризмини ривожлантиришда муқаддас қадамжоларни ўрни.....64**
- Намозов Ж.А. (Тошкент, ЎЗМУ). Самарқанд вилояти ер - сув ресурсларидан фойдаланишнинг ҳудудий таҳлили.....67**
- G'arrarov A. N., Hakimov B., Mutalov J.U., Jumanova M.M. (Jizzax, JDPI). Jizzax viloyati urbanistik strukturasi hududiy tahlili.....69**
- Usmanov M.R., Juraxujayev D.D., Muhammedov J.S. (Jizzax JDPI). Jizzax viloyati ekoturistik imkoniyatlaridan samarali foydalanish.....74**
- Аллаёров Р.Х., Бўрибеков М.Ф., Хидиров М.Ш., Рахмонқулов А.Н (Тошкент, ТДПУ). Ўзбекистон тоғ-водий ландшафтларининг экотуристтик имкониятлари.....75**
- Облоқулов К.К. (Самарқанд СамДУ). Алоҳида муҳофаза этиладиган ҳудудларнинг туристик имкониятлари (Зомин миллий боғи мисолида) 77**
- Ахунбобоев М.М., Усанов.А.А., Умирзоқов О.А. (Гулистон, ГулДУ). Сирдарё вилояти аҳолисининг бандлик кўрсаткичлари ва таҳлили.....79**
- Usmanov M.R., Xayitboyeva S.R., Soipova N.Yu. (Jizzax, JDPI) O'zbekistonni turistik rayonlashtirishning ba'zi masalalari.....81**
- Холдорова Г. М., Ҳазратқулова Г. М., Муродова Г. (Жиззах, ЖДПИ). Жиззах вилоятида туризми ривожлантириш истиқболлари.....83**
- Норов Ш.Ш., Сувонов Б. (Навоий НавДПИ). Навоий вилоятида аҳолининг тақрор барпо жараёнлари 85**
- Oblaqulov N. A., (Navoiy, NavDPI). Navoiy viloyatida jahon miqyosida etrof etilgan tarixiy yodigorliklar.....87**
- Қодирова М.М. (Навоий НавДПИ). Саноат ишлаб чиқаришни ҳудудий ташкил этишда инфраструктура тармоқлари ва иқтисодий ижтимоий омилларнинг аҳамияти.....88**